Voima-valmennus

Voima-valmennus tarttuu tilanteeseen, jossa opiskelijalla on vaara tippua opinnoista ja jäädä tarvitsemiensa palveluiden tavoittamattomiin. Tavoitteena on tarjota monitoimijaisen ja –ammatillisen tiimin avulla opiskelijalle oikea-aikaista tukea elämäntilanne kokonaisvaltaisesti huomioiden ja varmistaa opiskelijan kiinnittyminen koulutukseen tai siihen johtaville poluille. Polku tarkoittaa esimerkiksi palaamista omalle alalle, alanvaihtoa tai hallittua siirtymää koulutuksen järjestäjän ulkopuolisiin palveluihin, esimerkiksi kuntouttavaan työtoimintaan.

Valmennus koostuu ryhmä-, yksilö- ja opiskelutaitovalmennuksesta opiskelijan voimavaroja ja toiveita kunnioittaen. Valmennusta toteuttaa monialaisesti ja –ammatillisesti erityisen tuen asiantuntija, ohjaaja, työikäisten sosiaalipalveluiden ohjaaja ja erityisnuorisotyöntekijä. Valmennus pohjautuu ammattilaisen ja opiskelijan luottamukselliseen suhteeseen, yhteiseen ympäristöön ja toiminnallisiin menetelmiin. Voima-valmennus pyrkii vahvistamaan opiskelijan yhteisöön kuulumisen kokemusta, minäpystyvyyttä, ja tulevaisuususkoa. Valmennus toimii aikalisänä niin, että opiskelija pysyy oppilaitoksen kirjoilla ja hänen oikeutensa käyttää opiskeluhuollon palveluita ja opintoetuuksia säilyy.

Voima-valmennuksella pyritään parantamaan opiskelijoiden kokemusta yhdenvertaisesta osallisuudesta tilanteissa, joissa jo olemassa olevien tukimuotojen lisäksi opintojen ohelle tarvitaan intensiivisempää tukea. Valmennuksen aikana tehdään yhteistyötä oppilaitoksen henkilöstön lisäksi esimerkiksi opiskeluhuollon, sosiaalipalveluiden, julkisen terveydenhuollon, nuorisopalveluiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Toteutuspaikka ja toteuttajat

Kuopio, Pohjois-Savo, Savon ammattiopisto, Savilahden kampus
Savon koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Savon hyvinvointialue, Kuopion nuorisopalvelut

Toimintamallin rakenne

- Ryhmävalmennus
  - Arjen hallinnan ja itsenäistymisen tukeminen, sosiaalinen vahvistaminen, yhteisöllisyyden lisääminen, osallisuuden vahvistaminen
- Yksilövalmennus
  - Palvelutarpeen tunnistaminen, palveluihin ohjaaminen ja jalkautuminen, yksilölliset hyvinvointia tukevat keskustelut, viranomaisasioissa tukeminen
- Opiskelutaitovalmennus
  - Opiskelijaidentiteetin ja –motivaation vahvistaminen, opiskelutavan löytäminen, opiskelun tukeminen, erityisen tuen suunnitelma
- Keskeiset teemat
  - Asuminen, talous, mielenterveys, ravitsemus, liikunta, päihteet, ihmissuhteet, yhteiskunta, politiikka, traumat, neuropsykologiset haasteet, valmennettavien vertaistuki, voimavarat ja vahvuudet

Roolit ja vastuut

- Erityisen tuen asiantuntija (oppilaitos)
  - Valmennuksen koordinointi
  - Henkilökohtainen tuki
  - Opintopolkujen suunnittelu, kirjaaminen
  - Opetuksen ja ohjauksen kehittäminen työryhmissä, yhteys taustaorganisaatioon
  - Raportointi, dokumentointi, itsearviointi, valmennuksen kehittäminen
- Ohjaaja (oppilaitos)
  - Henkilökohtainen tuki (erityisesti opintoihin liittyvät asiat tai tavoitteet)
  - Palveluohjaus
  - Jalkautuminen palveluihin: tutustumiskäynnit (erityisesti opintoaloihin), tuki tarvittavien palveluiden vastaanotoille
  - Opintopolkujen suunnittelu, kirjaaminen
  - Opetuksen ja ohjauksen kehittäminen työryhmissä, yhteys taustaorganisaatioon
  - Raportointi, dokumentointi, itsearviointi, valmennuksen kehittäminen
- Työikäisten sosiaalipalveluiden ohjaaja (hyvinvointialue)
  - Viranomaisyhteistyö, jalkautuminen palveluihin, yhteys taustaorganisaatioon
  - Tieto, neuvonta, palveluohjaus
  - Henkilökohtainen tuki, jatkopolut
  - Raportointi, dokumentointi, itsearviointi, valmennuksen kehittäminen
- Erityisnuorisotyöntekijä (nuorisopalvelut)
  - Ryhmätyöskentely: nuoren toimijuuden edistäminen, nuoren omaehtoisuus ympäristössä, yhteisöllisyyden rakentaminen ja tukeminen, sosiaalinen vahvistaminen, ryhmän havainnointi, yhteisen tekemisen mahdollistaminen, vuorovaikutustaitojen vahvistaminen
  - Henkilökohtainen tuki tarvittaessa, palveluohjaus
  - Yhteys taustaorganisaatioon
  - Raportointi, dokumentointi, itsearviointi, valmennuksen kehittäminen
- Organisaatioiden johto
  - Esihenkilöillä on yhteisjohtajuus valmennuksesta
  - Kaikkien kolmen organisaation esihenkilöt tapaavat kaksi kertaa vuodessa yhdessä työntekijöiden kanssa

Resurssit:

Toiminnan toteuttamiseen tarvittavat henkilöstö-, tila-, ja välineresurssit määritellään yhteisten periaatteiden pohjalta, mutta tarkemmat resurssit, vastuut ja kustannusten jakautuminen sovitaan toteuttajaorganisaatioiden välisin yhteistyösopimuksin.

- Henkilöstö
  - Hankepilotin aikana: Oppilaitoksesta on kaksi työntekijää, erityisen tuen asiantuntija ja ohjaaja (n. 160 %). Hyvinvointialueelta on kaksi työikäisten sosiaalipalveluiden ohjaajaa (n. 120 %). Nuorisopalveluilta on erityisnuorisotyöntekijä (50%).
  - Pysyvänä toimintana hankkeen jälkeen: Koulutuksen järjestäjältä on kaksi työntekijää, Voima-valmentaja ja ohjaaja, hyvinvointialueelta on sosiaalipalveluiden ohjaaja ja nuorisopalveluilta erityisnuorisotyöntekijä.
- Tilat
  - Toimintaan soveltuvat oppilaitoksen yhteydessä olevat ryhmä- ja yksilötyöskentelyyn sopivat tilat. Luokkatila on sisustettu pöytien ja istumapaikkojen lisäksi rennommilla vaihtoehdoilla, kuten sohvilla ja aistiyliherkkyydet huomioon ottavilla ääntä eristävillä box loungereilla, ja muilla tarvittavilla ratkaisuilla.
- Kustannustenjako
  - Oppilaitos vastaa tilasta, tilan kalustuksesta ja sen ylläpidosta, ja opiskelijoiden työvälineistä.
  - Nuorisopalvelut vastaavat ohjattuun toimintaan tarvittavista välineistä ja materiaaleista.
  - Jokainen organisaatio vastaa oman organisaationsa työntekijöiden palkka-, laite-, ja tietohallinnan kustannuksista ja työn kannalta välttämättömistä edellytyksistä.
- Välineistö
  - Nuoren ja ammattilaisen välisen luottamussuhteen kehittymisen kannalta tarvittavat yhteisen tekemisen välineet, esimerkiksi käsityöt, kortti- ja lautapelit, taidevälineet ja työskentelymateriaalit, kahvi- ja välipalatarjoilu.
  - Järjestelmä työntekijöiden väliseen raportointiin yli organisaatiorajojen, yhteinen Teams-alusta

Toimintaprosessin kuvaus

Vaiheet:

- Nuoren tarve huomataan koulutusalalla. Tarpeen huomannut työntekijä on yhteydessä valmennuksen työntekijään. Sovitaan yhteinen tapaaminen, jossa kartoitetaan nuoren tilannetta, esimerkiksi
  - Onko valmennus oikea-aikainen?
  - Mitä koulutuksen järjestäjän tarjoamaa tukea nuorella on?
  - Mitä tavoitteita nuorella on? Mihin valmennuksella halutaan pyrkiä?
- Nuori aloittaa valmennuksen ja valmennuksen monialainen tiimi työskentelee hyödyntäen alla mainittuja työkaluja ja menetelmiä yhdessä nuoren kanssa kohti asetettuja tavoitteita. Valmennuksen aikana tehdään yhteistyötä verkoston kanssa.
- Nuori ohjataan oikea-aikaisesti eteenpäin (takaisin alalle, toiselle alalle tai koulutuksen järjestäjän ulkopuolisiin palveluihin).

Työkalut ja menetelmät:

Huolenpitopedagogiikka sekä kuntouttava ja motivoiva työote toimivat läpileikkaavina menetelminä koko valmennuksen ajan. Ohjauksessa keskeistä on tilanteen äärelle pysähtyminen, nuoren kunnioittava kohtaaminen ja yhteisessä ympäristössä yhteisöllisen toiminnan mahdollistaminen.

Ryhmävalmennuksessa olennaisessa roolissa ovat dialogiset ja osallistavat menetelmät, esimerkiksi arvokeskustelut, dialoginen kuuntelu, sekä ryhmän yhteiset tehtävät. Yksilövalmennuksessa keskeisintä on nuoren kokonaisvaltainen kohtaaminen ottaen huomioon hänen haasteensa, vahvuutensa ja elämäntilanteensa. Yksilövalmennuksen tavoitteena on luoda nuoren kanssa yhdessä suunnitelma etenemisestä. Opiskelutaitovalmennuksessa huomioidaan ja pohditaan oppimista ja opiskelua sekä kiinnitetään huomiota erityisesti keskittymisen ja toiminnanohjauksen haasteisiin nuoren kanssa yhdessä.

Toiminnallisilla ja luovilla menetelmillä, toimintaympäristöllä ja yhdessä tekemisellä on tavoitteena vahvistaa nuoren minäpystyvyyttä ja kokemusta yhteisöön kuulumisesta. Toiminnassa hyödynnetään nuorisotyöllisiä menetelmiä (ks. erityisnuorisotyöntekijän roolit ja vastuut) ja luodaan turvallisemman tilan periaatteet yhdessä nuorten kanssa.

Mittarit ja seuranta:

- Valmennukseen osallistuneiden opiskelijoiden lukumäärä
- Opintoalat, mistä ohjautunut, jatkopolut
- Opiskelijoiden valmennusjakson pituus
- Kuntoutussäätiön psykososiaalisen hyvinvoinnin lomake, jonka pohjalta alkukartoituskeskustelu
- Valmennussopimus, täytetään yhdessä nuoren kanssa
- Yksilökeskustelut (alussa, valmennuksen aikana ja päättyessä)
- Havainnointi

Palaute ja kehittäminen:

- Valmennukseen osallistuvilta opiskelijoilta kerätään palautetta Forms-kyselyn avulla nimettömästi valmennuksen loputtua
- Suullinen palaute valmennuksen lomassa
- Hankkeen ajan työntekijäkyselyt
- Valmentajat järjestävät kehittämisiltapäiviä kaksi-kolme kertaa vuodessa, joissa hyödynnetään kerättyä palautetta ja kyselyiden tuloksia

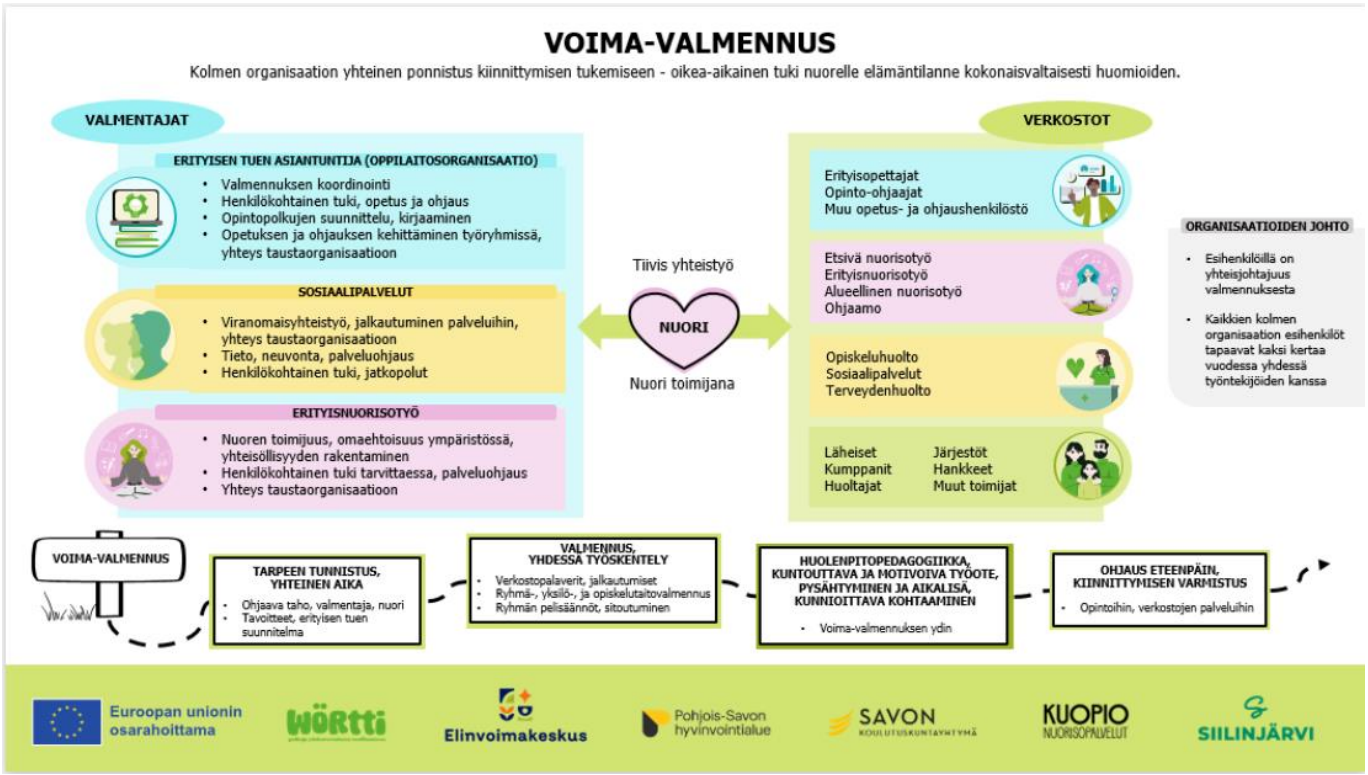

Liitteet ja linkit

Lomakkeen lähteet:

[Tunnista ja kuvaa hyvä toimintamalli - THL]

[Innokylä on kaikille avoin yhteisen kehittämisen ja tiedon jakamisen ympäristö | Innokylä]